

Usein kysyttyjä kysymyksiä luontoiseduista

Luontoisedut, kuten puhelinetu, autoetu ja ravintoetu, ovat usein osa työntekijän palkkaa. Tähän artikkeliin on koottu muutamia luontoisetuja koskevia kysymyksiä ja vastauksia.

Miten luontoisetujen kanssa toimitaan työntekijän poissaolon aikana?

Koska luontoisetu on osa työntekijän palkkaa, se pidetään voimassa palkallisen poissaolon aikana. Vaihtoehtoisesti työnantaja ja työntekijä voivat sopia, että työntekijälle maksetaan luontoisedun verotusarvon suuruinen rahakorvaus. Tämä on perusteltua esimerkiksi silloin, jkun työntekijä jää suoraan hoitovapaalta uudelle palkalliselle äitiysvapaalle.

Työnantajalla ei ole velvollisuutta pitää luontoisetuja työntekijän käytössä tämän palkattoman poissaolon, kuten palkattomaksi menneen sairauspoissaolon, opintovapaan, vuorotteluvapaan, lomautuksen tai palkattoman perhevapaan aikana. Työnantaja voi valita kolmesta vaihtoehdosta:

- 1) luontoisetu otetaan pois eli, esimerkiksi luontoisetuauto avaimineen palautetaan työnantajan hallintaan,
- 2) työntekijä saa käyttää esimerkiksi puhelinta tai autoa, mutta maksaa itse puhelineläksensä, auton leasingvuokran tai vähintään verotusarvon verran, jolloin veronalaista luontoisetua ei synny
- 3) työntekijä saa pitää luontoisedun käytössään veronalaisena luontoisetuna. Jos työntekijällä on pelkkä luontoisetu, voidaan työntekijän eläkemaksu pidättää jälkikäteen vuoden ja työttömyysvakuutusmaksu kahden vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

Asuntoedusta on oma säännöksensä, jonka mukaan työntekijällä on oikeus käyttää asuntoa, vaikka työnteko on hyväksyttävästä syystä keskeytynyt.

Työnantajalla on hyvä olla selkeä ohjeistus ja käytäntö siitä, miten luontoisetuja käsitellään erilaisissa poissaolotilanteissa. Käytännössä valittuun toimintatapaan voivat vaikuttaa muun muassa se, onko kyseessä lyhyt- vai pitkäaikainen poissaolo ja mistä luontoisedusta on kysymys.

Otetaanko luontoisetu huomioon lomapalkassa ja -korvauksessa?

Jos luontoisetu on vuosiloman aikana käytössä, sitä ei oteta enää erikseen lomapalkassa huomioon. Jos etu ei ole käytössä, se tulee korvata lomapalkassa verotusarvon suuruusena.

Luontoiseduista lomakorvauksessa ei ole yksiselitteistä säännöstä tai ennakkoratkaisua, mutta työneuvoston lausunnon mukaan kaikki luontoisedut tulee ottaa lomakorvauksessa huomioon, ja tämä onkin käytännössä perusteltua.

Esimerkki: Työntekijän kuukausipalkka on 3000 euroa, autoetu 600 euroa, puhelinetu 20 euroa ja lounasasetelina annettava ravintoetu. Yhden lounasasetelin verotusarvo on 7,88 euroa. Hänelle maksetaan työsuhteen päättyessä lomakorvaus 12 lomapäivältä. Jos työntekijä pitäisi vuosiloman lomana, loman alle jäisi 10 työpäivää.

Lomakorvaus:

$$3620 / 25 * 12 = 1737,60$$

$$7,88 * 10 = 78,80$$

Yhteensä 1816,40 euroa.

Opiskelija tai koululainen suorittaa yrityksessä opintoihin liittyvää ei-työsuhteista harjoittelua. Voiko harjoittelijalle tarjota työpäivinä ilmaisen aterian?

Jos työharjoittelija saa oppilaitoksessa ilmaisen ruuan, myös harjoittelupaikka voi tarjota aterian verovapaasti. Jos taas oppilaitoksessa ei ole ilmaista ruokailua, harjoittelupaikan tarjoamasta aterista syntyy työharjoittelijalle veronalaista ansiotuloa. Verohallinnon uuden ohjeen mukaan luontoisetupäätöksen mukaisia verotusarvoja ei voida soveltaa, vaan työharjoittelijan ateria arvostetaan käypään arvoon. Vaikka ennakonpidätystä ei voida toimittaa, käypään arvoon arvostettu ravintoetu tulee ilmoittaa tulorekisteriin ja työnantajan pitää maksaa sairausvakuutusmaksu.

Työntekijän kanssa on sovittu, että hänen palkastaan vähennetään osa autoetuna annettavan auton kustannuksista. Pieneneekö palkkana käsiteltävä autoedun arvo?

Olennaista on, vähennetäänkö sovittu summa työntekijän brutto- vai nettopalkasta. Jos työntekijän työnantajalle maksama korvaus vähennetään hänen nettopalkastaan, pienenee autoedun arvo vastaavasti. Jos työntekijän nettopalkasta vähennettävä korvaus on vähintään verotusarvon suuruinen, ei veronalaista etua synny. Jos taas korvaus vähennetään bruttopalkasta, ei kyseessä ole työntekijän työnantajalle maksama korvaus vaan muutos työntekijän bruttopalkkaan. Tällöin autoedun verotusarvokaan ei pienene. Asiasta kannattaa sopia selkeästi, jotta kummallekaan osapuolelle ei tule turhia väärinkäsityksiä ja molemmat ymmärtävät, millaisin ehdoin autoedusta on sovittu.

Esimerkki: Työntekijän palkka on 4000 euroa. Hänen kanssaan sovitaan, että hän saa autoedun, mutta bruttopalkasta vähennetään auton leasingvuokraa 900 euroa. Autoedun verotusarvo on 800 euroa. Työntekijän bruttopalkka on jatkossa $4000 - 900 + 800 = 3900$ euroa.

Esimerkki: Työntekijän palkka on 4000 euroa. Hänen kanssaan sovitaan, että hän saa autoedun, mutta nettopalkasta vähennetään kuukausittain 700 euroa. Auton luontoisetupäätöksen mukainen verotusarvo on 800 euroa. Työntekijän bruttopalkka on jatkossa $4000 + 100 = 4100$ euroa.

Kati Mattinen
lakimies, Helsingin seudun kauppakamari